

Alım Toktomuşev

(1947)

Alım Toktomuşev, 1947 tarihinde Cumgal ilçesi Kayırma köyünde dünyaya geldi. İlçe gazetesinde, devlet tiyatrolarında, "Kırgızistan Madaniyatı", "Nuska" gazetelerinde çalıştı. Günümüzde "Asaba"

gazetesinde çalışmaktadır. "Coldogular (Yoldakiler)" adlı şiir kitabının, birçok edebi yorum ve makalelerinin yazarıdır. Birçok şiir eserlerini Kırgızca'ya çevirdi.

Şiirler

TİLEK

Kaygı, şattı katar tutup cürüü üçün,
O caratkan, ber mahabat küyütün.

Karegimdi kalbas üçün dat basıp,
Kırpigimdi tursun keede çaş basıp.

Muştum cürök et bolbosun bir üzüm,
Ber, Caratkan, sokurlardın ümütün.

Duduktardın kart kaygısın keç dağı,
Kaygı kança kartañ bolso - söz cañı.

Caşaş üçün duşmanıma ezilbey,
O Caratkan, esen koygun esimdi!

KOROL LİR

Karga kaak dep, kuzgun kuuk dep körünböy,
Kaçantadan tirlık izi çok öñdüü,
Kakıragan Arabiya çölündö
Kañgıp cürdü kartayalek Korol Lir.

Kayda baarı? Kana baarı? Kayakta?...
Taacımdı ber men padişah kezdegi.
Bulut cılat caralangan kanattay,
Anı satıp cibergenin estedi.

Kakırayt çöl... kayda başı, ayagı?
Kayda batat kartayalek Korol Lir?
Ata curtun arab elin, ayalın
Almaştırgan sıylığına Nobeldin.

Karaan da çok, adam da çok bir dağı,
Kuday da çok! Bolso, kimdi unuttu?
Ardaktağan dosun, cakın tuğanın
Almaştırgan sıylığına klubdun.

Keñ düynölör kelip ulam esine,
Çöl düynögö aylanganın tüşünüp.
Iylap iydi... ıylaganda közünön
Köz çaş emes ağıp cattı tükürük.

AKINDIN BEYİTİNDE

Kereksiz keyüü mında, ayoo mında,
Kereksiz kermek köz çaş ayagında.
Cetesi akın ele... Tagdır anı
Cetelep kudum sokur tayagında

DİLEK

*Kaygı ve neşeyi bir arada tutabilmek için,
Ah Yaradan, ver aşk acısını.*

*Gözlerime pas tutmaması için,
Kırpıklarım gözyaşı ile dolsun.*

*Küçücük yürek bir parça etten ibaret olmasın,
Ver, Yaradan, körlerin ümidini.*

*Dilsizlerin büyük kaygısını dindir bir de,
Kaygı ne kadar eski olsa da; söz yenidir.*

*Düşmanıma ezilmeden yaşamak için,
Ah Yaradan, sen koru aklımı!*

KRAL LİR

*Karga gak, kuzgun guk deyip umayan,
Ne zaman beri hayat izi yok gibi,
Büyük Arabistan çölünde,
Divâne gibi yürüyordu yaşlanmayan Kral Lir.*

*Nerede herkes? Hani herkes? Nerede?...
Tacımı ver padişahlık dönemimdeki.
Bulut kayar yaralanan kuş gibi,
Onu satıverdiğini hatırladı.*

*Büyük çöl... nerede ucu, bucağı?
Nereye sığınır yaşlanmayan Kral Lir?
Ata yurdunu, Arap halkını, hanımını
Değiştirdi Nobel ödülüne karşılık.*

*Karaltı da yok, insan da bir tane bile,
Allah da yok! Olsa, kimi unuttu?
Değer verdiği dostunu, yakın akrabasını,
Değiştirdi Klübün ödülüne karşılık.*

*Büyük dünyalar gelip sonra aklına,
Çölün dünyaya dönüştüğünü anlayıp.
Ağlayıverdi... ağladığında gözünden
Gözyaşı değil dökülüyordu tükürük.*

ŞAİRİN MEZARINDA

*Gereksiz yanmak burada, acımak burada,
Gereksiz gözyaşı dökmek çaresiz kalındığında.
Ecdadı şair idi... Kader onu
Yol gösterip aynı körün sopası gibi*

Bastırıldı talaa, tüzdü, oydu, döndü,
Tak uşul cerge kelip, boldu dedi.
Boldubu? Kayrılış çok, ayrılış bar,
Bozdomuş bolgon türptü koygula emi.
Al ketti ayan kütüp çaşıldanıp,
Ay tiygen arabızga batırbadık.
Aydadık uşul cerge - akırğa anı
Bir kezde cem ceş üçün cerge tüşkön
Biyikte biylik cetpes akın canı:
Dalayga buzup bizdin uykubuzdu,
Dalayga alar bizdin tınçıbzıdı!

ÖÇÜP-TAMIP...

Tüşüp catat daraktan calbıraktar,
A daraktın tüşündö çaşıl caz bar.

Soolup barat akkan suu birotolo,
Miñ calbırak kögörtüp bir atomu.

Cıldız uçat cılırtarak koñuz sıñar:
"Dobuş çıgar! Dobuş çıgar!"

Dobuş çıgat - tımızın küyüp, bozdop:
"O, Caratkan, bizge emes, özüñö okşot,

Özüñö okşot, biz bilbes cañı ısındı"
Oylor küyöt sokurdun şamı sınduu.

Düynö tüşüp keremet alaketke,
Bir çoñ meenin çiyemesi canat köktö.

KIŞ

Cel cüröt - col oygonot,
Cımcırttıq eçkirgeni
kamdanat. Kar aldında
kalganday eç kim meni

coktoboyt. O, sen anı
oylobo, esten çıgar!
Cılırtayt terezeler
çaş tolgon közdör sıñar.

Kar basıp çuñkur, tüzdü,
koroonu şamal tintet,
tünt tütün türmöktölüp
alıstayt bu tirlikten.

Köödöndö tilsiz bulbul -
öröpküp cürök kagat.
Düynödö col bütköndör
kürtküdü sıyaktanat.

Kereksiz kaçankı bir
kart baskan caranı açış...
...Kaydandır başka biröo
başka itti avalatat...

Gezdirdi tarlayı, düzlüğü, dereyi, tepeyi,
Tam şuraya gelip, yeter dedi.
Yeter mi? Dönmek yok, ölmek var;
İş işten geçmiş bırakın şimdi.
O gitti yücelerden işaret bekleyip gözleri yaşlı,
Ay ışığı değenleri aramıza sokmadık.
Sürdük şuraya; ahıra onu
Bir an yemlenmek için yere indi
Yücelerde hükmedilemeyen şair ruhu:
Bir çok kez böldü uykumuzu,
Bir çok kez bozdu onlar rahatımızı!

SÖNÜP DAMLAYIP

Düşmekte ağaçtan yapraklar,
Ama ağacın düşünde yeşil bahar var:

Kurumakta gitgide akan su .
Binlerce yaprağı göğertip bir atomu.

Yıldız kayar, parlak böcek misali:
"Ses çıkar, ses çıkar!"

Ses çıkar; içten içe yanıp, ağlayıp:
"Ah, Yaradan, bize değil, kendine benzet,

Kendine benzet bilmediğimiz bu yeni cismi"
Düşünceler yanar körlerin mumu misali.

Dünya gizemli bir telaşa düşer;
Büyük bir beynin resmi parıldar gökte.

KIŞ

Rüzgâr eser; yol uyanır,
Sükunet hiçkırılmaya
hazırlanır. Karın altında
kalmış gibi, hiç kimse beni

yoklamaz. Ah, sen onu
düşünme, aklından çıkar!
Parıldar pencereler
yaş dolu gözler misali.

Kar kaplayıp çukuru, düzlüğü,
bahçeyi rüzgâr yoklar;
koyu duman kıvrılarak
uzaklaşır bu hayattan.

Bedende dilsiz bülbül;
sıkıntıdan yürek sıkışır.
Dünyada yolu tükenenler
çığın altında sayılır.

Gereksiz bir zamanki
Kabuk bağlamış yarayı deşmek...
...Her neredense başka biri
başka bir iti havlatır...